הטודר מן הבשר. כל הטודר אין דעתו אלא אחר לשון בני אדם שהוא קורא שם הדבר כך ואשמועינן מתני' דכל מין בשר אדם קורהו בשר מון מבשר דגים וחגבים: **גמ'** קס"ד הא' איסור דמתניתין מדאורייתא קאמר: **רב"ע.** במתניתין היא בהאי פירקא (לקמן דף קיג.): מותר בבשר דגים. שאין קורהו בשר: **הא עוף אסור.** דבגדרים אחר לשון בני אדם אנו צריכין להלך, ואשמועינן מתני' דדרך לקרותו בשר: כל מידי דמימליך עליה עליה. כל דבר שאיני נשמע מן הסתם לא בתוך הכלל ולא מוצא [מן] הכלל וצריך הגיה לחזור ולפרש ולשאול לרוצה לתתה בזה: מיניה הוא. הטוב לענין נדרים מלותו המין כגון הכא שהאומר לשלוחו קנה לנו בשר מן השוק איני נשמע לו מן הסתם בשר עוף והוא נמלך בבעל הבית ושואל לעם אני לוקח בשר עוף: מיניה הוא. מין בשר הוא שהרי אמר לו קנה לי בשר ואם לא היה עוף מין בשר לא היה נמלך אם יקח ממנו דהא לאו בשר הוא: **לא מצאתי אלא דילועין.** ואינו לוקחן מיד כשמוצאן **אלמא לא קרו ליה מינסי ירק** דהא אי ירק סתם קאמר ליה, ואי בכלל ירק הוא לא היה צריך לימלך: **אמר להם כן הדבר.** ומשם אי מביא ראיה שהוא מין ירק שאינו לא מצא אלא קטנית לא היה משיבו לא מצאתי אלא קטנית אלא לא מצאתי ירק ודילועין היה אומר לא מצאתי ירק אחר אלא דילועין ואמה היה אומר כן אלא שיש לך לגמוד שהדילועין נקראים ירק ואין הקטנית בכלל ירק: **סבר לה כר"ע.** דאמר"ע דצריך לאימלוכי ולגמוד דשקיל, מיניה הוא, דאי אלו מיניה הוא לא הוה אמר דשקול מהאי: **ויש מהן מה"ת.** בשר בהמה: **ויש מדברי סופרים.** חיה ועוף: **ש"מ.** מדאסר עוף בהעלאה משום גזירה אכילה ש"מ איסור אכילה דידיה מדאורייתא ולא כרב אשי: **אכילה נופה גזירה.** אמנו בשר בהמה: **אלא חו"ל.** אינה אסורה לזרים אלא מדרבנן אבל אלא אתרן תרומה קרייה רחמנא ואסורה לזרים מוכל זר לא יאכל קדש" (ויקרא כב): נאכלת

*הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים וחגבים: **גמ'** הא עוף אסור מדאורייתא כמאן, דלא כרבי עקיבא דאי רבי עקיבא האמר* חזה ועוף אינו מן התורה, אימא סיפא הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים וחגבים הא עוף אסור אתאן לרבי עקיבא דאמר כל מילי דמימליך עליה שליח, בר מינה הוא *דתניא *הנודר מן הירק מותר בדלועין ור"ע אוסר אמרו לו לר"ע והלא אומר אדם לשלוחו קח *לנו ירק והוא אומר לא מצאתי אלא דלועין אמר *להן כן הדבר-כלום אומר לא מצאתי אלא קטנית אלא שדלועין בכלל ירק ואין קטנית בכלל ירק רישא רבנן וסיפא ר"ע? *אמר רב יוסף רבי היא ונסיב לה אליבא דתנאי: בגדרים סבר לה כר"ע, בבשר בחלב סבר לה כרבנן, רב אשי אמר כולה ר"ע היא והכי קאמר כל הבשר אסור לבשל בחלב: מהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים, חוץ מבשר דגים וחגבים שאינם לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים: ואסור להעלות [וכו'] אמר רב יוסף שמע מינה בשר עוף בחלב-דאורייתא דאי סלקא דעתך דרבנן, אבילה *נופה-גזירה ואנן נגזר גזירנן גזירה לגזירה? דתנן חלת חוצה לארץ נאכלת

הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים וחגבים. בגמרא מוקי לה כר"ע דכל מילי דמימליך עליה שליח בר מינה הוא וכפ' הטודר מן הירק (נדרים דף מה.) פריך דבבשר דגים נמי מימליך ומוקי מתניתין דהכא במאן דכאיב ליה עיניה ובזמנא דהקזה דלא חכיל חיטים דגים אבל עוף אכיל בשלקא ומיהו בפרק בתרא דמעילה (דף כ.) לא קיימא שיטתא דהקזה אלא מסיק במאן דכאיב ליה עיניה אבל בשאר ימים הנודר מן הבשר אסור נמי בדגים: **הא** עוף אסור מדאורייתא. ה"ג ה"מ למינקט "חזה" וגרסה דהא דס"ד שהוא דאורייתא משום דסמיך אסיפא דגזר העלאה אמו אי"ת אי"ת כדדייק רב יוסף בסמוך אבל אין לומר דדייק מדקתני כל הבשר דמשמע ליה שכל הבשר שוה זה כזה בשר עוף כבשר בהמה דהא הנודר מן הבשר אין כל הבשר שוה דאפילו ר"ע מודה דלא מיתסר בבשר עוף מדאורייתא כדאמר בפרק הנודר מן הירק (נדרים דף מד.) דמודה ר"ע דלא לקי: **ומנא** תימרא דלא גזרינן גזירה. בכמה מקומות אמר היא גופה גזירה ואמן ניקום ונגזור גזירה לגזירה בפ"ק דשבת (דף יא:) וכפ' בהמה מדליקין (שם דף כא.) וכריש ביצה (דף ג.) והכא בעינן לאתויי ראיה לענין גזירה דהעלאה אמו אכילה ויש מקומות נמי דגזרינן גזירה לגזירה ולא חיישינן אין לדמות גזירות חכמים זו לזו אלא במקומות שהש"ס מדמה:

***חלת** חוצה לארץ נאכלת עם הזר על השלחן. אין המשנה שטיה כן אלא הגמרא מביאה בקיצור וכן היא שטיה בפ' בתרא דמס' חלה (משנה ח) אמר ר"ג שלש תרומות לחלה מתרן ישראל עד כזיב חלה אחת מכזיב עד הגבר ועד אמנה שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן של אור יש לה שיעור ושל כהן אין לה שיעור מגבר (ו) ועד אמנה ולפנים שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן של אור אין לה שיעור ושל כהן יש לה שיעור וטבול יום אוכלה רבי יוסי אומר אין צריך טבילה ואסורה לזבים ולזבות ולנדות וליולדות ואכלת עם הזר על השלחן ואיתא לכל כהן שירלה והכי פירושו מכזיב עד הגבר ועד אמנה שהיו סמוכים לארץ העמים ואין יכולין לשמור עצמם ופירותיהם בטהרה והיו חלותיהם ממאות וטעונות שרפה ולכך צריכין להפרישם שתי חלות אחת לאור שהיא חלה דאורייתא דפירותיהן גדלין בארץ ישראל ולכך נמי יש לה שיעור כדמפרש בירושלמי מפני שהיא מדברי תורה ואחת לכהן מדברי סופרים שלא תשתכח תורת חלה ולפי שהיא מדברי סופרים אין לה שיעור מגבר ועד אמנה ולפנים שהוא חולה לארץ שתי חלות ושתיהן מדברי סופרים אחת לאור משום דסמוכין לארץ ישראל ומתחזיא חלה דידהו כחלת ארץ ישראל ואם אינו מדברי גמור כמו בחלת אור דא"י ואחת לכהן שלא תשתכח ויש לה שיעור לפי שהיא נאכלת וטבול יום אוכלה ואין צריך הערב שמש שלא המחמירו בה כמו בתרומה דאורייתא רבי יוסי אומר אין צריך טבילה ואפילו בטומאה דקרי (ג) דבטומאה היולת מנופו שרי רבי יוסי מדלא חשיב בעל קרי באיסורא דזבין וחבות ואסורה לזבין וחבות כו' בלא טבילה איירי מדקאמר עלה בירושלמי דלרבי יוסי נצרכה ובראה דלרבנן נמי דבעו טבילה דוקא לבעל קרי שטומאה יולאה לו מגופו אבל ממא מת שרי בלא טבילה כרבי יוסי דאי מצרכי נמי טבילה בממא מת תקשה להו כדמקשה גמ' בפ' עד כמה (נטרות דף כה) וכי. דאתה יש לנו ומה הוציל טבילה בממא מת ומסתמא ממא מתים היו כמה פעמים כי לא אפשר להם ליזהר מטומאת מת דנהי דמטומאת מת עצמו צריכין ליזהר מחמת כאותם מטומאת תרב הרי הוא כחלל אין יכולים כלל ליזהר דבשום בית שהיה בו מת מטולם נעשה כחלל כל המהבות שבתוכו והוי כמהאיל על המת דלאמרינן בנזיר בפ' כ"ג (דף נג:) וגם לא היו צריכין ליזהר מטומאת תרב הרי הוא כחלל כיון שאין הגזיר מגלח עליה דמוכח ברים תוספתא דאהלות ומ"כ סולן צריכין הזאה ואין סברא כלל שתקנו חכמים חלת חו"ל שלא יאכלוה אל"כ יצא ויזה בא"י ולהכי מסתבר שבלא הזאה ומבילה היו אוכלין אותה אפילו לרבנן דרבי יוסי ובבבל וכן לדידן שרחוקין מא"י ח"ל שתי חלות אחת כדאמרינן בפ' עד כמה (נטרות דף כז.) ואמנה לכהן קטן ואכיל לה דכי ליכא כהן קטן דוקא קאמר התם דמפרש אחרת ואתנה לכהן גדול ואראמה שורפה ואלה של אור מגבר ועד אמנה ולפנים אינה מותרת לכהן קטן אלא לטולם שרפת דומיא דחלת אור א"י משום דסמוכין לא"י ומתחזיא כחלת א"י כדפרישית ומש"ה צריך לטולם שתים אבל ברחוקים כגון דבבל ודידן דלא מתחזיא חלה דידהו כחלת הארץ ממאה טתן לכהן קטן ומסתבר דאף לכהן גדול שטבל לקריו ולא בעינן הערב שמש דאין להחמיר בה מבחלה של כהן בסמוכין לא"י וכ"כ בה"ג בהלכות חלה אמר רבינא הלכה כדה קולה לה חלה ואכיל לה כהן קטן או מאן דטביל לקריו ויש לנו תימה אמאי קאמר דטתנה לכהן קטן כיון דאפילו כהן גדול יכול לאוכלה אחר שטבל או לבטלה ברוב כמו תרומה דאמרינן בפ' עד כמה (שם) רבה הוה מבטל לה ברוב ואכיל לה בימי טומאה וגרסה דדוקא חלת חו"ל לפי שאין לה שיעור ודבר מועט הוא קאמר דיכול ליתנה לכהן קטן כ"ש אם יש כהן גדול שטבל או רוצה לבטלה שיכול ליתנה לו וכן משמע דדבר מועט הוא דקאמר התם דשקל לה ברים מסוא אבל תרומה שהיא מתבטלה לא מיין ושמן אין ליתן לכהן קטן לפי שהוא מאבדה ושוב יש לה שיעור כמו בתרומת מעשר ולכך אין ליתנה לקטן אלא לכהן גדול שטבל או רוצה לבטלה ברוב וא"ל להפרישם שיהא דלא תשתכח דאיכא דאיכא כהן קטן שלא מליט בכל הש"ס שהיה צריך (ג) לפרש שתי תרומות אלא דוקא חלה כי ליכא כהן קטן או גדול שטבל אחו היא נשרפת ולכך צריך להפרישם חלה שהיא תשתכח תורת חלה אבל תרומה דאין טוחנין אותה אלא לכהן גדול שטבל או רוצה לבטלה ברוב א"ל להפרישם שהיא דלא תשתכח כיון שמפרישין אחת ומיהו גרסה דגם בסמוכים לא"י שמפרישין לטולם שתי חלות לא הוו מפרישין אלא תרומה אחת לכך גרסה שבחלה יש לחוש יותר שלא תשתכח משום דשייכא בכל אדם המנהגו שיסהו אבל תרומה אין רגילין בה אלא בעלי קרקעות וממריחי תבואות

וסיכא

---

נ"ל אי יוסי' פ"ע מטלטלת מדרים סל' ו מוש"ע י"ד סי' רין סעיף פ ודלא כהלי מנה:

ד ב מיי' שם פלכה י ומיי' כ"מ מוש"ע שם סעיף ד:

ה ג מיי' פ"ע מטלכות מלכלות אסורות סל' ג סמג לאין קמא מוש"ע י"ד סי' פו סעיף ב:

[ומיי' קלת יסוד נזם בטומ' פ"ב סוף ד"ה סוף וגביה]

ו ד ח מיי' שם סל' ד ה מוש"ע שם סעיף ג:

נוסא
דאמרתנו דאמרי ביעזל אזל
בחלה = דאורייתא, אבל
לדאמר אוסרת הרלאת
מי' מסר"מ של דבור אם
יחד על
השלחן (עדיא
בגרה) אלו אוכלתן
יחד - ואם אזל בחלה
היו נהנין לא נין
בגניה בגרה לגבה

נוסא
נסיונו של ר"יוסף לחוכיח
דאמרתנו סוגר בזעל
בחלה = דאורייתא אבל
לדאמר אוסרת הרלאת
אלא ר"יוסף
בגיסון לאמר בגרה
האמרה היא בגבה
בגרה לגבה. בחלק
הסוגרים בגמ' טואלת
מאנא ליה לר"יוסף בלא
בגרין בגרה לגבה

---

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה חלת וכו' מעכר ואמנון ולפנים כל"ל וקינמן ועד נמחק: (ב) בא"ד בטומאה דקרי דטומאה יולאה מגופו היא שרי ר' יוסי: (ג) בא"ד בכל הש"ס שהיה צריך להפרישם שמי:

---

גליון הש"ס

גמ' אמר ר"י רבי מאיר. מגילה דף ט ע"ב וש"נ:

---

**רבינו גרשום**

אני ר' עקיבא האומר חזה עוף אינו מן התורה (בפ"ח.בבשנה עצמה): כל מידי דמימליך עליה שליח בר מינה דאי אי מימליך עליה שליחא דאי אי"ל דבר לך קנה לי בשר והוא הזור ואמר לא מצאתי אלא שדעות ודאי בר מינה דבשר הוא כראשכון בדילעיקוראין הקטנית בכלל ירק. כלומר הכא נמי לענין ששות אומר לא מצאתי אלא שדעות מכלל דרעות בכלל בשר: ומכנא דאיסורא דלא גזרינן גזירה לגזירה: דתנן חלת חו"ל ה) לקמן דף קיג